

1 ΔΙΠΡΙΑ. 1852.

ΤΟΜΟΣ Γ'.

ΦΥΛΛ. 49.

Η ΔΙΑΘΗΚΗ ΤΗΣ ΧΑΜΚΩΣ

(κατὰ τὸ Γαλλικὸν τοῦ Εὐγενίου Σίου).

---*---

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΤΟ ΘΗΡΙΟΝ.

—o—

Εἰς ψυχρὰν καὶ θυελλώδη ἐσπέραν τοῦ Ἰανουαρίου 1788, ὁ ἄνεμος χιόνα φέρων καὶ χάλαζαν, ἐμυκάτο ἀγρίως διὰ τῆς φάραγκος τῆς ἀγούσης ἀπὸ Τεπελενίου εἰς τὸ Βεράτιον, καὶ ἐμάστιζε τὴν στενὴν ὁδὸν ἣτις προσαναβαίνουσα τὴν κρημνώδη πλευρὰν τῆς κοιλάδος, τραχεῖα μὲν καθ' ἑαυτὴν, ἐτι τραχυτέρᾳ ἐγίνετο διὰ τῶν βράχων οἵτινες ἀνωθεν κατακρημνίζομενοι τὴν ἐπλήρουν. Ἐπεκρέματο δὲ ἡ ὁδὸς αὕτη ἐπὶ τοῦ ὀρμητικοῦ ρεύματος τῆς Βοϊούσης, τοῦ ποταμοῦ, ὅστις βρέξας τοῦ Τεπελενίου τὰ τεῖχη, ῥεεῖ πρὸς βορρᾶν, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὴν Ἀδριατικὴν.

Σκοτεινὴ τοῦ χάους εἰκὼν ἦτον ἡ βαθεῖα καὶ ἔρημος αὕτη φάραγξ. Γιγαντιαῖοι ὄγκοι γρανίτου φαιού, ὑφ' ὑπογείων σπασμῶν συντριβέντες, καὶ διατεθέντες ὑπὸ τῶν αἰώνων εἰς ἀμόρφους καὶ ἀτάκτους σωρούς, περιέκλειον τὴν στενὴν κοιλάδα καὶ τὴν ὁδὸν, καὶ εἰς τριακοσίων ποδῶν αἰρόμενοι ὕψος, προσεπένευσον κατὰ τὰς κορυφὰς αὐτῶν, τεράστιον θόλον ἀποτελοῦντες, καὶ συνεπλέκοντο μετὰ τῶν σκοτεινῶν κλάδων τῶν πιτύων καὶ ἐλατῶν, αἵτινες ἐκατέρωθεν ἐπὶ τῆς αὐούσσης ἐπικρεμάμεναι, ἀπέκλειον αὐτῆς πᾶσαν φαιδρὰν τοῦ ἡλίου ἀκτίνα. Πολλάκις δὲ οἱ γεγηρακότες αὐτῶν καρμοὶ, ἐκρίζομενοι ὑπὸ τῶν καταιγίδων, αἵτινες ἐνεριλοχώρουν εἰς τὰς ἀγρίας αὐτὰς στενωποὺς τῆς Ἠπείρου, κατεκυλίσθησαν κατὰ τῶν βαράθρων, καὶ ἡ ἀνεχαιτίζοντο ὑπὸ τῶν προκαταπεσόντων βράχων, ὅσοι διέτεμνον τὴν ὁδὸν, ἢ ἐπ' αὐτῶν ἀναπετώντες κατακρημνίζοντο εἰς τὴν Βοϊούσαν, καὶ παρεσύροντο ἀπ' αὐτῆς τὰ βοῶντα ὕδατα.

Ἐν τούτοις ἡ καταιγὶς ἐπέτεινε τὴν ὀρμὴν τῆς, καὶ ἡ ἡρῶ ἐπανελάμβανε τοὺς μανιώδεις τῆς συριγμούς. Ὁ ἄνεμος ἐνίστε εἰσβιαζόμενος ἐντὸς τῶν ἐρημῶν αὐτῶν στενωμάτων, ἐμμεῖτο τὸν πάταγον τοῦ ἐνσκήπτοντος κεραυνοῦ, καὶ ἀνήρπαζε στροβίλους λευκοὺς χιόνος συγχρόνως δὲ παχέα, τεφρόχροα νέφη ἐπεκάθητο βαρέως εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὄρεων, πληροῦντα ὀμίχλης καὶ σκότους τὴν στενωπὸν. Ὅσας δ' αἰφνιδίως ἐσίγων αἱ φοβεροὶ φθόγγοι τῆς τρικυμίας, οἱ γυμνοὶ κλάδοι τῶν πλατάνων, οἵτινες ἐφύοντο παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ, καὶ ὑψούντο μέχρι τοῦ χείλους τῆς ὁδοῦ, ἤκούοντο τρίζοντες ἀπαισίως.

Αἰφνης παιδίον δεκαετὲς περίπου, ἰσχνόν, ἡλιοκαὲς καὶ ἡμίγυμνον, τὴν κόμην ἔχον λυτὴν καὶ περὶ τοὺς ὤμους ἐσχισμένην φοροῦν προδιὰν, ἐφάνη ἀπὸ κλάδου εἰς κλάδον μετὰ μεγίστης εὐκινήσεως ῥιπτόμενον, καὶ ἐν ῥιπῇ ὀρθαλμοῦ ἐφθάσεν εἰς τὴν κορυφὴν ἑνὸς τῶν ὑψηλοτέρων δένδρων. Ἐντεῦθεν δὲ μετ' ἐκφράσεως φρίκης πρὸς τὴν κοίτην τοῦ ποταμοῦ ἀφορῶν, ἐξέπεμπεν ἀνάρθρως κραυγὰς καὶ ἔπειτα στρέφον ἀπογνώσεως βλέμμα πρὸς τὴν ὁδὸν, ἐφαίνετο διάμετρον τὴν ἀπόστασιν, καὶ ἀναλογιζόμενον ἂν δύναται νὰ πηδήσῃ εἰς τὴν ὁδὸν ὅπως διαφύγῃ ἐχθρὸν τινὰ ἐπικείμενον. Βλέπον ὅμως ἀκατόρθωτον τὸ πρᾶγμα, τὸ παιδίον ἤρχισε νὰ φωνάξῃ ἐκ νέου μετ' ἀπελπισίας, καὶ νὰ ἐπικαλῆται εἰς βοήθειαν τὸν πατέρα του. Ἀλλ' οὐδεὶς ἀπεκρίνετο· ἡ δὲ φωνὴ τῆς καταιγίδος ἐμυκάτο πάντοτε.

Ἀλλ' ἰδοὺ ἄρκτος ὑπερμεγέθης ἐφάνη ὑπὸ τὸ δένδρον, ὡς δέκα πόδας ὑπὸ τὸ μέρος ὅπου κατέρυγε τὸ παιδίον, καὶ ἤρχισεν, εἰς τοῦ γονατώδους πλατάνου τὰς ἐξοχὰς τοὺς βαρεῖς τῆς πόδας στηρίζουσα, ν' ἀναρρήχεται βραδέως, καὶ μετὰ περισκέψεως. Ἦτον δὲ ἄρκτος μελανόξανθος, ὡς ὅλαι αἱ οἰκοῦσαι τοῦ Ἀλιάκμονος τὰ ἄγρια σπήλαια, καὶ ἐκείθεν εἰς δρυμεῖς χειμῶνας κατερχόμεναι ἐνίστε εἰς τῆς Ἠπείρου τὰς πεδιάδας.

Τὸ θηρίον, κρίνον ἀναμφιβόλως ὅτι ἡ λεία του δὲν

ἐδύνατο πλέον νὰ τὸ διαφύγῃ, ἔμεινε ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἀκίνητον. Τότε δὲ τὸ δυστυχὲς παιδίον, συλλέγον ὅ,τι τῷ ἐναπέμενε ζωῆς, δυνάμειος καὶ ἐλπίδος, ἀφῆκε τελευταίαν καὶ μεγάλην φωνήν· καὶ πελιδνὸν ἔπειτα, τὰ χεῖλη λευκὰ, ὑπὸ σπασμωδικῶς κατεχόμενον τρόμου, καὶ ὀδόντων βρυγμοῦ, μόλις κατώρθωσε νὰ κινήσῃ τὴν χεῖρα εἰς σημεῖον τοῦ σταυροῦ· καὶ ἔπειτα, κλείσαν τοὺς ὀφθαλμούς, περιέμεινε τὸν θάνατον. . . Ἡ δὲ ἄρκτος, ἀρ' οὐ ἐδά-
ρυνεν ἐπ' ὀλίγον εἰς ἓνα τῶν ἰσχυροτέρων κλάδων, ὅπως βεβαιωθῇ ὅτι ἀντέχει, ἐξηκολούθησε ν' ἀνα-
βαίνει. . .

Ἡ τρικυμία ἐβρυχάτο πάντοτε. Τὸ παιδίον ὁμῶς αἶφνης ἠνέωξε τοὺς ὀφθαλμούς, ἔτινε τὸ ὠτίον, καὶ ἐφάνη ἀκοῦον μετ' ἀγωνίας ἀπεριγράπτου. Τῷ ὄντι κυνῶν ὕλακαί, μεμακρυσμένοι καὶ ἀμφίβολοι κατ' ἀρχάς, ἠκούσθησαν πλησιάζουσαι κατ' ὀλίγον, καὶ τέλος ἀντήχησαν καθαρά. Στρέφον τότε πάλιν τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν ποταμόν,

— Πάτερ, ἔκραξε τὸ παιδίον, πάτερ, ἐδῶ!

— Ἐχε θάρρος, Ἀθανάση μου, καὶ παρακάλε τὴν παναγίαν, ἀπεκρίθη φωνὴ ἀνδρική, ἣν βιαίου δρόμου ἀγὼν καθίστα ἐναγώνιον καὶ ἀθληματικὴν.

Ενταυτῷ δὲ λίθος, ῥωμαλαίας σφενδομισθεῖς, ἐκτύπησε τὸ ζῶον εἰς τὸ πλευρόν, καὶ τὸ ἐδίασε νὰ σταθῇ, καὶ νὰ στρέψῃ τὸ βλέμμα πρὸς τὴν ῥίζαν τοῦ δένδρου. Αἱ ὕλακαί τῶν κυνῶν ἔγιναν τότε μα-
νωῶδεις, καὶ ἡ φωνὴ ἐπανέλαβε

— Ἐχε θάρρος, Ἀθανάση!

Καὶ ἐν τῷ ἅμα ἀνὴρ εὐρωστος, ἀνακίδας καὶ αὐ-
τὸς περιβεβλημένος, καὶ μακρὰν μάχαιραν εἰς τοὺς ὀδόντας κρατῶν, ἐφάνη ἀναβαίνων τὸ δένδρον, καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν φθὰς τῆς ἄρκτου, ἐστάθη καὶ τὴν παρετήρει. Τὸ δὲ θηρίον, ἰσχυρῶς τὸν κλάδον σφίγγον ἐφ' οὗ ἵστατο, ἠνέωξε φάρυγγα ἀγριώτατον, καὶ ἤρχισε νὰ βρυχάται. Ἀλλ' ὁ ἀτόμητος κάτοι-
κος τῶν ὀρέων, ὠφελθεῖς ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ζῶον, διότι ἐπεπρόσθη ὁ κορμὸς τοῦ δένδρου, δὲν ἐδύνατο εὐκό-
λως νὰ μεταχειρισθῇ τοὺς φοβεροὺς ὀνυχὰς του, ἐ-
φθασεν ἀπέναντι αὐτοῦ, καὶ περιβάλλων ἰσχυρῶς τὸν πλάτανον μετὰ τὰ γόνατά του, συνέλαβε διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὴν ἄρκτον κατὰ τὸν αὐχένα ἐκ τοῦ δασέος τῆς δέρματος, καὶ διὰ τῆς ἄλλης τῇ ἐξύθισεν εἰς τὴν καρδίαν τὴν μάχαιραν, καὶ ἀνέκραξε μετ' εὐγνωμο-
νος ἐνθουσιασμοῦ ὅ,τι πολλάκις ἤκουσε ψαλλόμενον εἰς τὴν ἐκκλησίαν του.

— Ὁ θεὸς μετ' ἡμῶν!

Οὕτω πληγωθὲν τὸ θηρίον, ἀφῆκε φοβερόν μυκηθ-
μόν, καὶ ἐκταῖναν ὅσον ἐδύνατο ἓνα τῶν βαρέων πο-
δῶν του, κατώρθωσε νὰ ἐμπήξῃ τοὺς ὀξεῖς ὀνυχὰς του εἰς τὴν πλάταν τοῦ Ἑλλήνου.

Ἀλλ' αὐτὸς μετὰ λύσσης ἐτι μάλλον ὑπὸ τοῦ πόνου μυοπούμενος, τῷ κατέρρεε νέαν πληγὴν, τὴν καιρίαν, ὥστε ἡ ἄρκτος ἐπεσεν ἀπὸ τοῦ δένδρου, ἀλλ' εἰς τὴν πτώσιν τῆς συμπαρέσυρε καὶ τὸν νικητὴν τῆς. Εὐτυχῶς ὁμῶς τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ κατ' ἐ-
κείνο τὸ μέρος ἦν ἀργιῶδες, καὶ ἐκαλύπτετο ἀπὸ φύλλων στρώμα παχὺ καὶ κάθυγον ἀπὸ τὰς βρο-

χὰς τοῦ χειμῶνος, ὥστε ὁ Ἕλλην δὲν συνετρίβη πε-
σών. Ἀλλ' εἰ καὶ πνέουσα ἤδη τὰ λοίσθια, ἡ ἄρκτος ἐδύνατο νὰ τὸν σπαράξῃ ἀκόμη ἐν τῇ φοβερᾷ ἀγω-
νίᾳ τῆς, ἀνευ τῆς βοηθείας τῶν δύο του μολοσσῶν, κυνῶν μεγάλων καὶ λευκοτρίχων, οἵτινες ὁρμήσαντες κατὰ τοῦ θηρίου, τὸ ἀπέπνιξαν μετ' ἐπίμονον πάλιν, ἐφ' ἧς οἱ ὀνυχές του ἐχάραξαν τὸ δερματὸν πολ-
λαχῶς.

Τῆς πάλης δὲ ταύτης πάσας τὰς πράξεις παρηκολού-
θησεν ἄλλοτε μὲν μετὰ τρόμου, ἄλλοτε δὲ μετὰ πα-
ραφορᾶς τὸ παιδίον ἀπὸ τοῦ δένδρου· ὅταν δὲ εἶδε τὴν ἄρκτον ἐκπνέουσαν ὑπὸ τοῦ πατρὸς του τὴν μά-
χαιραν, ἀφῆκε φωνὴν ἀγρίας χαρᾶς, καὶ ὀλισθήσας κάτω τοῦ κορμοῦ, ἔτρεξε πρὸς τὸν πατέρα του, ὅστις τὸ ἐνέκλεισε μετ' ἀγάπης περιπαθοῦς εἰς τὴν εὐρω-
στον καὶ καθημικρμένην ἀγκάλῃν του, τὸ κατεφίλησε, καὶ ἀνέτεινε πρὸς τὸν οὐρανὸν βλέμμα ἐν ᾧ ἐλαμπε φιλοσπότης καὶ εὐγνωμοσύνη. Ἐν μέσῳ τοῦ θορύ-
βου τῆς τρικυμίας, ἐν μέτῳ τῆς ἀγρίας ταύτης ἐ-
ρήμου, περιεκαλυμμένης σχεδὸν ἤδη ὑπὸ τοῦ σκό-
τους, ἀπέναντι τοῦ ἐσπαραγμένου πτώματος, εἰς οὗ τὸ νεκρὸν ὄμμα ἤστραπτεν εἰσέτι ἡ ἀπειλή, ἡ σκηνὴ αὕτη εἶχε κατανυκτικὸν τι καὶ μέγα.

— Πάτερ! σ' ἐπλήγωσεν! . . . ἀνέκραξεν ὁ Ἀ-
θανάσιος, δεικνύων κηλίδας αἵματος αἵτινες ἐμίαι-
νον τὴν δερματίνην τοῦ πατρὸς του φλοκάταν.

— Νομίζω, εἶπεν αὐτὸς, στρέφον τὴν κεφαλὴν του πρὸς τὸ ἀριστερὸν ὠμόν του. Χρῖσε τὴν πληγὴν μετ' ὀλίγον πηλόν, καὶ ὁ θεὸς βοηθός!

Ἐπειτα δὲ, καθήσας ἐπὶ τῆς ἄρκτου, ἀπεδύθη, ἂν καὶ ἐπιπτεν ἀκόμη χυῶν, καὶ ἐγύμνωσε τὰς πληγὰς τῆς ῥωμαλαίας του ὠμοπλάτης· ἐν ᾧ δὲ διὰ τῆς χει-
ρὸς του ἐκολάκευε τοὺς δύο του μολοσσούς, στήρι-
ζοντας ἐπὶ τῶν γονάτων του τὰς ζωφράς κεφαλὰς των αἵτινες ἐξέφραζον εὐφυῖαν καὶ θάρρος. τὸ παιδίον ἐμάλασεν εἰς τὰς μικρὰς χειρὰς του τῆς ὀχθῆς τὴν ἀρ-
γίλλον, καὶ ἀντλήσας εἰς τὸ φέσιόν του ἐκ τοῦ κα-
ταψύχρου ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, ἐπλυνεν ἐπιμελῶς τὸ πεπηγὸς αἷμα τῆς πληγῆς, καὶ ἐπέθεσε τὴν δροσερὰν καὶ παγεῖαν ἀλοιφήν, ἐπικαλύψαν αὐτὴν διὰ τινων φύλλων ἐξηῶν.

— Ἀθανάση μου, εἶπεν ὁ Ἡπειρώτης, ὁ καλὴ-
τερος ἐξοχώτατος τῆς κατηραμένης στρίγλας τοῦ Ἰσπαλενίου, — θεὸς μου, φύλαττε! (καὶ ἔκχευε τὸν σταυρόν του) — δὲν ἠμπορῶς νὰ δέσῃ τὴν πληγὴν μου καλῆτερα. Δύσκολον δὲ ἦτον τὸ κυνῆγι μας, ὁ-
μῶς καὶ ἤξιζε. Ἡ καλὴ σου, λιγνὴ δὲν εἶναι, ἐπρόσ-
θεσε, περιφέρων τὴν τραχειάν του χεῖρα εἰς τὰ πλευ-
ρά τοῦ θηρίου. Αὐτὸν τὸν χιμῶνα θὰ ἔχετε κρέας ἀλα-
τισμένον σὺ καὶ ἡ μήτηρ σου, καὶ τὸ δερμα τῆς θὰ γίνῃ ἐξαιρετὸν σκέπασμα διὰ τὰς ψυχράς νύκτας. Χάρις εἰς τὴν Παναγίαν! δὲν λησμονεῖ τοὺς δούλους τῆς, καὶ μᾶς ἐστειλε τὴν εὐτυχίαν αὐτὴν!

Τοιαύτη ἦτον ἡ ἀπορία, τοιαύτη ἡ ἐλεεινὴ κατάστα-
σις τῶν δυστυχῶν τούτων, οἷς ἐν νεύμα τοῦ Σατορά-
που Ἀλῆ εἶχεν ἐκτοπίσει ἀπὸ τῆς πατρίδος των Χαονίας εἰς τὰ ἄξενα ταῦτα μέρη τῆς Ἡπείρου, τοι-
αύτη ἦτον ἡ κακὴ των μοῖρα, ὥστε ὁ πατὴρ τοῦ

Ἀναστασίου εὐδαιμονίαν σχεδὸν θεόπεμπτον εὐθεώρει· τὸν ἔσχατον κίνδυνον δὲν διέτρεξεν αὐτὸς καὶ τὸ παιδίον του, ὅστις ὅμως τοῖς ἐπρομήθευσεν ἀνέλπιστον τροφήν, τὸ φανευθὲν ζῶον.

— Καὶ τί θὰ κάμωμεν τὴν ἀρκούδαν τώρα; ἠρώτησε τὸ παιδίον.

— Ὁ Τόμας θὰ τὴν φυλάξῃ, καὶ δὲν θ' ἀφήσῃ ὡς τὸ πρῶτ' νὰ τὴν φάγουν τ' ἀγρίμια. Τὴν αὐγὴν ἐπιστρέφομεν μὲ τὴν μητέρα σου νὰ τὴν ἐπάρωμεν.

Τὸ νοῆμον ζῶον, ὡς ἤκουσε τ' ὄνομά του, ἔστρεψεν ἀνησύχως τὸ βλέμμα πρὸς τὸν κύριόν του.

— Τόμας! ἐδῶ! εἶπεν ὁ Ἡπειρώτης, ῥίπτων τὸ φέσιόν του πλησίον τῆς ἀρκτοῦ. Φύλαξέ τὴν, νὰ μὴ τὴν ἐπάρῃ κανεὶς.

Ὁ κύων ἀμέσως ἐκάθησεν εἰς τὸ φέσιον, καὶ ἀνέπεμψε γρυσμὸν ὑπόκωφον, γυμνῶσας τοὺς λευκοὺς καὶ ὀξεῖς του ὀδόντας, ὡς λέγων εἰς τὸν κύριόν του ὅτι ἐνόησε, καὶ ἦτον πρόθυμος νὰ ἐκτελέσῃ τὴν προσταγὴν του.

— Καλὰ, Τόμας, εἶπεν ὁ Ἑλλήν. Ὅλα τ' ἀγρίμια νὰ ἔλθουν τώρα, δὲν εἶναι φόβος διὰ τὴν ἀρκούδαν. Ἐλ', Ἀθανάση, ἐνύκτωσε, καὶ ἡ μητέρα σου περιμένει.

— Τόμας, καλὴν νύκτα, εἶπεν ὁ Ἀθανάσιος, κολακεύσας μὲ τὴν χεῖρα τὸν κύων, ὅστις εὐπειθὴς καὶ οὐδόλως μεμψιμοιρῶν, ἔμεινεν ἀκίνητος εἰς τὸ φέσι, καὶ παρηκολούθει μόνον διὰ τοῦ βλέμματός τὸν κύριόν του καὶ τὸ παιδίον, μέχρις οὗ μετὰ τοῦ ἄλλου κυνὸς ἐγίναν ἄφαντοι μεταξὺ τῶν πλατάνων.

—ο—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΤΑ ΘΗΡΙΑ.

Δύω περίπου ὥρας μετὰ τὸ ἐκτεθὲν συμβᾶν βαθεῖα ἦσαν ἡ νύξ καὶ ἡ θύελλα πάντοτε ἐβρυχάτο. ὅταν αἰφνης τοὺς βράχους τῆς στενωποῦ ἐφώτισαν λάμψεις ἀθέβαιαι ἀπὸ δαυλοὺς ῥιτινώδους πίτυος προερχόμεναι, οὗς ἔφερον εἰς τὰς χεῖράς των Αἰθίοπες δούλοι. Τὰς φλόγας αὐτῶν ἐβασάνιζεν ὁ ἀνεμος, ἀλλὰ δὲν ἐδύνατο νὰ τὰς σβύσῃ. Εἰς δὲ τὸ κινούμενον καὶ ἀθέβαιον ῥῶς των, ἐφαίνοντο περὶ τοὺς εἰκοσι Γέγους ἵππεις, οἵτινες ἀπὸ τῶν μελανῶν μανδυῶν των ἀποτινάσσοντες τὴν σωρευομένην χιόνα, ἔσυρον κατόπιν των τοὺς ἵππους ἐκ τῶν χαλινῶν, καὶ ἀνέβαινον βραδέως καὶ δυσκόλως τὸ ἐπισφαλὲς μονοπάτιον, ὀλισθηρὸν κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν τοῦ χρόνου, καὶ πολλαχοῦ διατεμνόμενον ὑπὸ τῶν κατακυλισθέντων βράχων ἢ τῶν κορμῶν ὄσους ἡ θύελλα προῤῥέζους ἀνῆραζεν.

Τοῦ μικροῦ δὲ τούτου ἀποσπάσματος προσπαρεῖτο εἰς μόνος, οὐχὶ πεζός, ἀλλ' ἡμίονον ἀνχιναίων λευκὴν, ἣν ἐκατέρωθεν ὠδήγουν δύο δούλοι, καὶ ἦτις τασοῦτον γεγυμνασμένον εἶχε τὸν πόδα, ὥστε μεταξὺ ὄλων τούτων τῶν ἐμποδίων καὶ τῶν δυσκολιῶν τῆς ὁδοῦ, σχεδὸν οὐδ' ἐπρόσκοπτε. Πρὸς τὸν ἄνθρωπον δὲ τοῦτον οἱ Γέγαι ἀπέδλεπον μετ' εὐλαθείας

καὶ φόβου· καὶ αὐτοὶ, οἱ συνήθως ἄτακτοι, θορυβώδεις καὶ πολυλόγοι, πρὸ τασσάρων ὤρων ἀναχωρήσαντες ἀπὸ Τεπελενίου, ἀν καὶ τόσον φοικτὸς ἦτον ὁ καιρὸς καὶ τσαυταὶ τῆς ὁδοιπορίας αἱ κακουχίαι, δὲν ἠνέωξαν ὅμως οὔτε ἅπαξ τὸ στόμα νὰ προσφέρωσι μίαν λέξιν. Τὴν παράδοξον δὲ ταύτην ἀλλοίωσιν εἰς τὰς ἑξεῖς τῶν θηριωδῶν τούτων ἀλλὰ καὶ φανατικῶν συγχρόνως στρατιωτῶν ἐπέφερεν ἡ παρουσία τοῦ Βεκτακτῆ, ὅστις ἦτον ἱερεὺς ἐνταυτῷ καὶ μάγος· οὗτοι δὲ ἦσαν ἐκ τῶν σωματοφυλάκων τῆς Χάρκως, ἦτις, ὡς ἐλέγετο, ἐκείτο τότε ἐπικινδύνως ἀσθενοῦσα εἰς τὸ σπράγιον τοῦ Τεπελενίου, τὸν τόπον τῆς γεννήσεως τοῦ Ἀλῆ.

Ὁ Βεκτακτῆς οὗτος ἐφόρει πράσινον μὲν μανδύαν, μέλαιναν δὲ τὴν τιάραν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, διὰ πρασίνης ζώνης περιδεδεμένην. Τὸ πρόσωπόν του ἦτον ἰσχνὸν καὶ ὀστεώδες, ὁ πώγων αὐτοῦ πυρρὸς, ἡ ὄψις του πελιδνὴ καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του πρατινίζοντες ὡς οἱ τῆς γαλῆς. Φαίνεται δὲ ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς ἀποστολῆς του ἦτον σπουδαιότατος, διότι εἰς ἕκαστον πρόσκομμα τῆς ὁδοῦ ἐμεμψιμοίρει μεταξὺ τῶν ὀδόντων του μὲ φωνὴν ὑπόκωφον.

— Δὲν θὰ προφθάσω, δὲν θὰ προφθάσω!

Ἀλλὰ τέλος ἡ ὁδὸς ἤρχισε νὰ γίνεταὶ ὁμαλωτέρη, καὶ νὰ κοπάζῃ ἡ ὁρμὴ τῆς καταγίδος. Οἱ Γέγαι τότε ἱππευσαν πάλιν, καὶ παρακολουθούτων τῶν αἰθιόπων ἐν σπουδῇ ὁρόμου, ἔφθασαν μετ' οὐ πολὺ εἰς μέρος ὅπου πύρυνετο ὀλίγον ἡ πάροδος, καὶ ἐκείτο τὸ μικρὸν χωρίον τῆς στενωποῦ.

Οἱ δαυλοὶ, διασκεδάσαντες τὸ περιεχυμένον σκότος, ἐδείξαν ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τούτου τινὰς ἀθλίας πηλοκτίστους καὶ ἀχυροσκεπεῖς καλύβας, προσανακειλιμένας εἰς τοὺς καθέτους βράχους, ἢ κρεμαμένας ἐπὶ τῶν πλευρῶν αὐτῶν. Πυκνὸς καὶ μέλας καπνὸς ἐξερχόμενος μετ' ἐρυθροῦ ἀπαυγάσματος ἐκ τοῦ μικροῦ καὶ μόνου παραθύρου ἐκάστης αὐτῶν, ἦτον τὸ μόνον μαρτύριον ὅτι κατῴκειτο τὸ χωρίον τοῦτο. Οἱ δὲ δυστυχεῖς κάτοικοι, οἱ κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἀλῆ εἰς τὴν ἔρημον ταύτην μετοικισθέντες, αὐτοὶ ἦσαν τὰ λείψανα χωρίων τινῶν τῆς Χαονίας, καταστραφέντων ὑπὸ τοῦ σπυρῆτος ἐν στόματι ῥομφαίας.

Οἱ Γέγαι ἀφιππεύσαντες, ἐῤῥιψαν τοὺς χαλινούς εἰς τοὺς Αἰθίοπας. Ἐπειτα δὲ, ἐρευνήσαντες τὸ ἐναυσμα τῶν ἐλεφαντοκολλήτων των πυροβόλων, δοκιμάσαντες ἂν αἱ μάχαιραὶ των εὐκόλως ἐξέρχωνται ἀπὸ τὰς ἐρυθρὰς καὶ ἐπαργύρους των θήκας, τινὲς δὲ λαβόντες καὶ σχοινία εἰς τὰς χεῖρας, ἐκινήθησαν ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ Βεκτακτῆ, ὅπως ἐπισκεφθῶσιν ἀλληλοδιαδόχως ὅλας τὰς καλύβας τοῦ ἀθλίου τούτου χωρίου. Μία ἀπὸ αὐτὰς κατῴκειτο ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ Ἀθανασίου.

Δυσπερίγραπτος εἶναι ἡ ἐλσεινότης τῆς κατοικίας τοῦ Μάρκου Βαῖα, πατρὸς τοῦ Ἀθανασίου, ἄλλως τε ὁμοία πρὸς τὴν τότε κατάστασιν τῶν πλείστων χριστιανῶν τῆς Ἡπείρου.

Ἡ μάστιξ τῆς ληστείας, τῆς βίης καὶ τῆς ἀναρχίας, ὑφ' ἣν ἐστέναζε πρὸ τριῶν περίπου αἰώνων ὁ δυστυχὴς οὗτος τόπος, ἠνάγκαζε τοὺς ἐγχωρίους νὰ

οικοδομῶσι παραδόξου σχήματος κατοικίας, ὁποῖαι ἦσαν αἱ τοῦ χωρίου ἐν τῇ φάραγγι τοῦ Τεπελενίου. Τὸ χωρίον ἐκεῖνο κατωκεῖτο ἄλλοτε ὑπὸ ἀνθρώπων φιλοπολέμων, οἵτινες διέθετον τὰς οἰκίας των ἐν εἰ-
δει μικρῶν φρουρίων, καὶ ἤγειρον αὐτὰς μεμονωμέ-
νης καὶ διαστώσας, ἐπὶ θέσεων ὑψηλῶν, ἐπὶ ἀποτό-
μως προσχόντων βράχων, ὅπου ἦσαν ἀπρόσβλητοι,
ἐξουσιάζουσαι αὐταὶ τὴν περικειμένην χώραν, καὶ ὅ-
που ἐνίοτε ἡ ἀνάδρασις ἐγένετο διὰ κλίμακος ἀφαιρου-
μένης τὴν νύκτα. Ἦδη ὅμως τοῦ Σατράπου Ἀλῆ ἡ
ὑποπτος πολιτικὴ, ἥτις μεταξὺ ἄλλων καταπιέσεως
τρόπων εἶχεν ἐφεύρει καὶ τὸν ἀποτρόπαιον ἐκτοπι-
σμὸν, εἶχε μετοικίσει ἀλλαχοῦ τοὺς κατοίκους ἐκεῖ-
νους, καὶ εἰς τὸ χωρίον τοῦτο εἶχε μεταφέρει ἄλλους
ζένους, ἀφ' οὗ τοῖς ἀφῆρσεν ὅλα τὰ ὄπλα.

Τοῦ δὲ Μάρκου Βαΐα ἡ κατοικία ἦτον μία τῶν
πενεστάτων. Οἱ τοῖχοί της ἦσαν πελόπλαστοι καὶ
γυμνοί, τὸ ἔδαφος ὑγρὸν καὶ μόλις πεπατημένον, πα-
λαιὰ ψίαθος ἀχυρὴν ἐχρησίμευε συγχρόνως εἰς κλί-
νην τῆς πτωχῆς οἰκογενείας, ἐν ῥάκας ὡς πέπλωμά
της· ἐπὶ πεπαλαιωμένου δὲ καὶ σχεδὸν κενοῦ κιβω-
τίου δύο ἴσταντο εὐτελῆ ἀγγεῖα, ὧν τὸ μὲν περιεί-
χεν ὕδωρ τῆς βοϊδούσης, τὸ δὲ τὴν πενιχρὰν τῶν
πτωχῶν καὶ ἀγροίκων τροφήν, τὴν βοδύταν. Εἰς
μίαν δὲ τῆς σκοτεινῆς αἰθούσης γωνίαν, ἔκειτο μέ-
λαινα ἐστία, καὶ τῆς ἐδρεγμένης πίπτου ὁ καπνὸς,
μόνην ἐξοδὸν εἶχε τῆς ὀρορῆς τὰς χασμάδας, δι' ὧν
ἐρύσα παγέτωδης ἄνεμος καὶ εἰσέρχετο ἡ χιών.

Καὶ ὅμως οἱ κάτοικοι τοῦ θλιβεροῦ τούτου ἐνδι-
αιτήματος, ὁ Μάρκος, ἡ γυνὴ καὶ τὸ τέκνον των, ἐκά-
θηντο τὴν στιγμὴν ταύτην ἡσυχῇ καὶ σχεδὸν φαι-
δροί, ἀνυπολόγιστοι τὸν κίνδυνον ὃν διέφυγον, τὴν
εὐδαιμονίαν ὅτι ἦσαν πάλιν ὅλοι ὁμοῦ, τὴν ἐλπίδα
ὅτι τὸ ζῶον θ' ἐρύλαττεν ὁ Τόμαρος παρὰ τὸν ποτα-
μὸν ἢ θέλαι τοῖς παρέξει εὐχυμον τροφήν διὰ τὸ ἐπί-
λοιπον τοῦ χειμῶνος· καὶ συνδιελέγοντο, μετὰ τινος
παρηγορίας ἀποβλέποντες εἰς τὴν ἐπαύριον. Μεταξὺ
δὲ τῶν γονέων τοῦ ἐκάθητο ὁ Ἀθανάσιος, καὶ ἄλλοτε
μὲν ὁ πατήρ του, ἄλλοτε δὲ ἡ μήτηρ του τὸν ἐνηγ-
καλίζετο καὶ τὸν ἐφίλει.

Ἡ Δέσπω, τοῦ Βαΐα γυνή, ἦτον τριακοντούτης
περίπου, καὶ εἶχε τοὺς χαρακτῆρας λεπτοῦς, κανονικοὺς
καὶ ὠρτίους· ἀλλὰ τὸ κάλλος των κατέστρεφον ριτί-
δες πρόωροι, αἷς ἡ πενία καὶ ἡ υπερβολικὴ σωματι-
κὴ ἐργασία εἶχον χαράξει ἐπὶ τοῦ μετώπου της. Τὸ
ἐνδύμα της ἦτον ὁ βαμβάκεος χονδρῶν χιτῶν,
ἔργον τῶν ἰδίων χειρῶν της, ἀνευ ἀνθηρῶν ποικιλμά-
των, οἷα κυσμοῦσι τὰ τῶν εὐπόρων ἐνδύματα· ἐπ' αὐ-
τοῦ δ' ἐφάρει χλαίνην μαλλωτὴν καὶ ἐρυθρὸν περιζώμα,
καταβαίνον μέχρι τῶν ποδῶν, ἐρυθρὸν δὲ καὶ τὸν κε-
φαλόδεσμον, ἀφ' οὗ ἡ κόμη της ἔχευτο ἐπὶ τῶν ὤμων
της πεπλεγμένη, ἀνευ ὅμως τῶν χρυσῶν καὶ ἀργυ-
ρῶν νομισμάτων, αἷ αὐτὴ μὲν δὲν εἶχεν, ἀλλ' οὐδ' αἱ
ἐχούσαι ἐτόλμων τότε νὰ ἐπιδειξῶσι, προκαλοῦσαι
τῶν ἀρπάγων τὴν κακοῦργον φιλαργυρίαν. Εἰς τὰς
ἀγκάλας ἐκράτει τὴν κεφαλὴν τοῦ μικροῦ Ἀθανά-
σιου, ὅστις εἶχεν ἀποκοιμηθῆ εἰς τὰ γόνατά της, καὶ
ἐπρισπᾶναι νὰ τὸν θερμάνῃ εἰς τὸ στῆθος της.

Ὁ δὲ Μάρκος Βαΐας ἦτον μετρίου μὲν ἀναστή-
ματος, ἡλιοκαῆς δὲ τὴν ὄψιν, καὶ εἶχε τοῦ προ-
σώπου τὴν ἐκφρασιν ἡρεμον συγχρόνως, σκεπτικὴν
καὶ θαρσάλεαν. Ἡ κεφαλὴ του κατ' ἔθος ἡπειρωτι-
κὸν ἐκόνου μὲν πρὸ τὰ ὀπίσω, ἐμπρὸς δὲ καὶ εἰς τὰ
πλάγια ἦτον ἐν χρῶ κεκωρμένη. Καταθεὶς τὴν δερ-
ματίνην φλογάταν του, ἐφόρει πράσινον παλαιὸν ἐ-
πενθύτην, καὶ ἐπὶ τῆς φουστανέλλας του ἦτον ἐζω-
σμένος ἐρυθρὰν ζώνην· εἰς δὲ τοὺς πόδας ἐφόρει ἀ-
φελέστατα πέδιλα ἐκ ὕδατος ἀκατεργάστου, ὑπο-
δεδεμένα διὰ λωρίων.

Καπνίζων τὴν κερασσίνην του καπνοσύριγγα, ὁ
Βαΐας ἄλλοτε μὲν ἐκολάκευε διὰ τῆς χειρὸς τὸν
κυνά του, τὸν πιστὸν σύντροφον τοῦ Τομάρου, ἄλλο-
τε δὲ ἀπέτεινέ τινος λέξεις πρὸς τὴν γυναῖκά του,
καὶ ἄλλοτε ὑπέστρεφε τὸ πῦρ, οὗ ἡ κινουμένη λάμ-
ψις ἐφώτιζε μόνη τὴν οἰκιακὴν ταύτην εἰκόνα.

Κατ' ἀρχάς τὸ πτωχὸν ζεῦγος διελέχθη ἐπὶ τινι
καιρὸν σχεδιάζον περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐμελλον
νὰ σκευάσωσι τὸ κρέας τῆς ἀρκτου, τὸ δῶρον τοῦτο
θ' τοῖς εἶχε πέμψει ἡ πρόνοια, ὅπως τοῖς διαρκέσῃ
ἐπὶ μακρότατον, ἐπειτα δὲ ἀπὸ λόγου εἰς λόγον ὠ-
μίλησαν περὶ τῆς Χάμκως, τῆς μητρὸς τοῦ Σατρά-
που Ἀλῆ, τῆς φοβερᾶς ἐκείνης γυναικὸς, ἧς ὁ λαὸς,
οἱ χριστιανοὶ μάλιστα, οὐδέποτε ἐπρόφερον τὸ ὄνομα
χωρὶς τρόμου, καὶ χωρὶς νὰ κάμνωσι τοῦ σταυροῦ
τὸ σημεῖον, ὡς ἂν προῦκατο περὶ τοῦ ἐχθροῦ τοῦ ἀν-
θρωπίνου γένους.

— Ἡ Παναγία νὰ βοηθήσῃ! εἶπεν ἡ Δέσπω. Βο-
σκής ἀπὸ τὸ Βεράτιον ἐπέρχετο χθὲς τὸ ἐσπέρας ἀπὸ
τὸ ἄλλο μέρος τοῦ παταμοῦ, ἀντικρυ τοῦ Τεπελε-
νίου, καὶ εἶδε νὰ λάμπουν ὅλα τὰ παράθυρα τοῦ
φρουρίου καὶ ὅλαι αἱ θύραι. Τὸ φῶς ἦτον πρῶτα γα-
λάζιον· ἐπειτα ἐγένε κόκκινον, ὅμως κόκκινον ὡς τὸ
αἷμα.

Ὁ Βαΐας ἔκαμε τὸν σταυρὸν του καὶ εἶπε·

— Ἡ στρίγλα ὀρίζει τοὺς δαίμονας, καθὼς ὀρί-
ζω ἐγὼ τοὺς σκύλους αὐτοῦς, καὶ ἡμπορεῖ νὰ μετα-
βάλλῃ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας εἰς πυρῶμένην κάμινον, κα-
θὼς ὁ υἱὸς της, τοῦ Τεπελενίου, ὁ λύκος, ἀλλάξῃ
τὸν λαμπρὸν ἥλιον τῆς πατρίδος μας πρὸς τὰ ψυχρὰ
αὐτὰ καὶ ἀγρία σκόπη, καὶ τὰς εὐκάρπους μας πα-
διάδας πρὸς ἐρήμους καὶ τραχεῖς βράχους, ὅπου ἀνα-
γκαζόμεθα νὰ παλαιώμεν μὲ τ' ἀγρίμια διὰ τὴν ζωὴν
τῶν παιδίων μας.

Καὶ ταῦτα λέγων ὁ κάτοικος τῶν ὀρέων, ἐνι-
θυμεῖτο μετὰ πικρίας τὴν ὠραίαν πατρίδα του ἀφ' ἧς
τὸν ἐξεδίωξεν ἡ αὐθάριτος προσταγὴ τοῦ Σατράπου,
ἐξορίσασα αὐτὸν εἰς τὰς ἀζένους ἐκεῖνας φάραγγας.
Ἐπειτα δὲ ἐπρόσθεσε κατηφῶς.

— Κατάρα κατὰ τῆς κεφαλῆς τῆς Χάμκως καὶ
τοῦ υἱοῦ της. Ὁ θεὸς ν' ἀποτρέπῃ τῆς ὁδοῦ των πάντα
χριστιανόν· διώτι ὅπου περάσουν αὐτοί, ἐκεῖ σῖτος
δὲν ρύεται.

— Εἶναι ἀληθές, ἤρōτησεν ἡ Δέσπω μὲ φωνὴν
ταπεινὴν, ὅτι κοπετοὶ ἀκούονται ἐξαρχόμενοι ἀπὸ τὰ
σκοτεινὰ τοῦ σαραγίου ὑπόγεια, καὶ ὅτι φωναὶ ἀλλό-
κοτοι καὶ θρηνώδεις ἀποκρίνονται ἀπὸ τοὺς ἀέρας;

— Είναι, φαίνεται, αἱ ψυχαὶ τῶν ἀποθανόντων, καὶ κράζουσι τὰς ψυχὰς ὧσων μέλλουσι ν' ἀποθάνουν, διότι ἡ γερώντισσα Χάμκω πολλοὺς ἐθανάτωσε καὶ πολλοὺς θανατώνει ἀκόμη εἰς τὸ σαρκί.

Ἐπειτα δὲ μετὰ μικρὰν παύσιν, ὁ Βαΐας ἐξηκολούθησε·

— Ναί, ναί, κ' ἐκείνη καὶ ἡ κόρη τῆς Χαϊνίτζα θανατώνουν εἰς τὸ σαρκί μετὰ τὰς μαγίας καὶ τὸ φαρμάκι, καθὼς ὁ λύκος τοῦ Τεπελενίου θανατώνει εἰς τὸν πόλεμον μετὰ τὸ πυροβόλον καὶ μετὰ τὸν πέλεκυν. Ἐπικατάρτος ἡ λύκαινα καὶ τὰ παῖδιά της· ἐπικατάρτος ὁ Ἀλῆς ὅστις κατέστρεψε τὴν γλυκεῖαν πατρίδα μου, ὅστις ἐθανάτωσεν ὅλους τοὺς ἰδιικοὺς μου, ὅσους δὲν ἐμάνδρισεν εἰς αὐτὴν τὴν ἀγρίαν ἐρμῆν, ὅπου ἀποθνήσκωμεν τῆς πείνης, τοῦ ψύχους καὶ τῆς δυστυχίας. Ἐπικατάρτος, τρεῖς κατηραμένη ἡ γυνὴ τοῦ Τεπελενίου!

Τὴν στιγμὴν ταύτην, βιαιὰ ἀνέμου πνοή, χιόνος κέρουσα στρόβιλον, εἰσώρμησε μετὰ πατάγου διὰ τοῦ μικροῦ παραθύρου, ἐσκέδασε τὸν καπνὸν εἰς τὴν ἐστίαν, καὶ παρ' ὀλίγον ἐσθυσε τὴν πυράν. Ἡ δὲ Δέσπω, ὑπὸ φέβου ἀκουσίῳ κυριευθεῖσα, ἐπλησίησε πρὸς τὸν ἄνδρα τῆς, προσέειπε ὅμως μὴ ἐξυπνήσῃ τὸ παιδίον, οὐδ' ὁ ὕπνος ἐφαίνετο τεταραγμένος.

— Φοβερὰ νύξ, εἶπεν ὁ Ἡπειρώτης, ῥίπτων εἰς τὸ πῦρ κώνους τινὰς πίττας, οἵτινες ἀνέπεμπον ζωηράν λάμψιν.

Ἐπειτα δὲ προτέθηκεν.

— Ἄν καὶ ἐλεεινὴ εἶναι ἡ κατοικίᾳ μας, ἀς εὐχαριστῶμεν ὁμῶς τὸν θεόν, διότι πρέπει ὁ καιρὸς νὰ εἶναι φρικώδης τώρα εἰς τὴν φάραγκα κάτω.

Καὶ τότε, ἐνθυμηθεὶς τὸν κῦνά του ὅστις ἐφρουρεῖ τὴν ἄρκταν, ὁ Μάρκος προτέθηκε μεθ' ἑνὸς στεναγμοῦ.

— Ὁ δυστυχὴς Τόμαρος!

Καὶ ἐκολάκευσε διὰ τῆς χειρὸς μετὰ περισσοτέρας περιπαθείας τὸν ἄλλον τοῦ κῦνα.

Ἡ δὲ Δέσπω, δεικνύουσα πρὸς τὸν ἄνδρα τῆς τὸν Ἀθανάσιον, κοιμώμενον εἰς τὰ γόνατά της, καὶ ἐνθυμουμένη τὸν κίνδυνον ὃν διέτρεξε·

— Ἰδὲ τὸν ἀγαπητόν μου ἄγγελον, εἶπε μετὰ δακρύοντες ὀφθαλμοῦς. Ἰδὲ πῶς κοιμᾶται!

Ἐπειτα δὲ, μακρύνουσα τὴν μελανὴν κόμην του, ἥτις ἐκρυπτε τοῦ παιδίου τὸ ἰσχνὸν καὶ νοσηρὸν πρόσωπον, τὸ ἐρέλησεν ἐλαφρῶς εἰς τὸ μέτωπον. Καὶ ὁ πατήρ του δὲ, κύψας ἐπ' αὐτοῦ, τὸ ἠτένισεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἐν σιωπῇ καὶ μετὰ στοργῆς μελαγχολικῆς.

Αἰφνης ὁ Ἀθανάσιος τεταραγμένος, ἀγωνιῶν, ἐκίνησε τὰς χειρὰς του χωρὶς ν' ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλμοῦς. καὶ ἐξεφώνησεν ἀνάρθρους τινὰς συλλαβὰς.

— Ὀνειρεύεται, ἀνειρεύεται. Ἡ παναγία νὰ τῷ δώσῃ καλὰ ὄνειρα, εἶπε κρυφίως ἡ Δέσπω, ἐν ᾧ κύπτουσα ἐπὶ τοῦ παιδίου τῆς παρῆλθαι ἀνησυχίως τὴν ἐκφρασιν τοῦ προσώπου του.

Ἀλλὰ τὸ μέτωπον τοῦ Ἀθανασίου ὑγραίνειν ἰδρώϊ, καὶ οἱ χαρκατῆρές του ἠλλοιώθησαν. Φοβερὰ ταραχὴ ἐφαίνετο ὅτι τὸν κατεῖχε. Ἀρτίς δὲ κρυγὴν

περίτρομον, καὶ μετ' αὐτῆς ἐκρουνίσας τὸ ὄνομα τῆς Χάμκως, ἐσιώπησε πάλιν· ἀλλ' ὁ ἀγὼν του ἐξηκολούθει.

— Ὁ Θεὸς νὰ φυλάττῃ τὸ παιδίον μας, εἶπεν ἡ δυστυχὴς μήτηρ πεφοβισμένη. Τὴν στρίγλαν ὀνειρεύεται. Συμφορὰ, συμφορὰ!

— Τὴν τρεσκατάρτον! νὰ τὴν εἶρῃ θεὸς δικὴ διότι καὶ τῶν παιδίων φαρμακεύει τὸν ὕπνον! εἶπεν ὁ Μάρκος Βαΐας μετὰ πικρίας.

Καὶ ἴσως ἤθελεν ἐξακολουθήσει τὰς ἀράς του· ἀλλ' αἰφνης ἐσιώπησε, καὶ εἶπε πρὸς τὴν γυναῖκά του ὕψων τὴν κεφαλὴν, καὶ στρεφόμενος πρὸς τὴν θύραν·

— Δὲν ἤκουσας;

— Τίποτε! ἀπεκρίθη ἡ Δέσπω. Καὶ ἐθεώρησεν ἐντρομος τὸν σίζυγόν της, ἐνῶ αὐτομάτως ἐσφυγγε τὸ παιδίον εἰς τὰς ἀγκάλας της.

Ἀλλ' ὁ Μάρκος Βαΐας ἀναπηδήσας, ἤρπηνυσεν ἀνὰ αἱ δύω ξύλινα δοκὰί, αἱ ἐνδοθεν τὴν θύραν κλείουσαι, ἦσαν στερεαί, καὶ ἔπειτα ἔμειναν ὀρθίως καὶ ἐξηκολούθησεν ἀκροώμενος.

— Φοβοῦμαι! . . . εἶπεν ἡ Δέσπω ὠχρίως.

Ἀλλ' ὁ Ἡπειρώτης προσήλωσε τὸ οὖς εἰς τὴν θύραν, ἤκουσε μίαν στιγμὴν, καὶ ἔπειτα νύσσε εἰς τὴν γυναῖκά του νὰ μὴ ὁμιλήσῃ, τῇ εἶπε κρυφίως·

— Ἐρχονται . . . ἐρχονται . . . ἀκούω ἱππων πατήματα.

— Οἱ κλέπται! ἀνέκραξεν ἡ Δέσπω μετὰ φρίκης μεγίστης.

— Μητέρα, μητέρα! ἡ στρίγλα! βοήθειαν! ἀναφώνησε τὸ παιδίον, αἰφνιδικῶς ἐξυπνήσαν, καὶ κρεμασθὲν εἰς τὸν λαϊμόν τῆς Δέσπως.

Ὁ δὲ Μάρκος Βαΐας, εἰς πάσης τὰς γωνίας τῆς καλύβης τοῦ ἀπηλπισμένου περιφέρων τὸ βλέμμα, ὕψωσε τέλος αὐτὸ πρὸς τὸν οὐρανόν, ταύτας μόνον δυνηθεὶς νὰ προσέρῃ τὰς λέξεις.

— Ὅπλα δὲν ἔχω!

Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἡ θύρα ἐκλονίσθη βιαιῶς, καὶ μία φωνὴ ἠκούσθη κράζουσα·

— Τί κλειδώνεις, μωρὲ ραγιαῖ; τί κλειδεσαι μέσα;

— Ἀνοιξε, γκιαούρη, ἐρώναξεν ἄλλος.

Καὶ πρὶν προσθάσῃ ὁ Ἡπειρώτης νὰ ὑπακούσῃ, εἰς Γέγης, ἐνείκων τὸ στόμα τοῦ πυροβόλου του διὰ τοῦ παραθύρου, ἐσκόπευσεν ἀνωθεν πρὸς τὰ κάτω, καὶ ἐπυροβόλησεν. Ἡ δὲ σφαῖρα συρίζουσα ἐνεπλήθησεν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ εὐτυχῶς χωρὶς νὰ πληγώσῃ τινὰ ἐνεπλήχθη εἰς τὸ πάχος τοῦ τείχους.

— Θὰ θανατώσουν τὸ παιδίον! . . . τὸ παιδίον θὰ θανατώσουν! προσέειπε τὸ παιδίον! ἔκραξεν ὁ Βεκτακτῆς, μετὰ τὴν μικρὰν, ἰσχνὴν καὶ ὀξείαν φωνὴν του.

Τὰς λέξεις ταύτας ἀκούσασα, τὰς τὸσον φιλάνθρωπος κατὰ τὸ φαινόμενον, πόσον δ' ὀλίγον συναδούσας πρὸς τὴν ἀγριότητα τῆς πρώτης ἐμφανίσεως τῶν δορυφόρων, ἡ δυστυχὴς μήτηρ διὰ φοβερῆς διαγνώσεως τῆς φιλοστοργίας ἐνόησεν ὅτι ἤρχοντο νὰ τῇ ἀρπάσωσι τὸ παιδίον της.

Ἡ αὐτὴ ἰδέα ἐπῆλθε καὶ εἰς τὸν Μάρκον Βάϊαν, καὶ αἰφύπευτοι μετὰ φρίκης ἀπέβλεψαν πρὸς ἀλλήλους.

Τόσον δὲ φοβερὰν καὶ τόσον ἐκφραστικὴν καὶ ἀγρίαν πρόκλησιν πνέον ἦν τὸ βλέμμα ὃ προσήλωσεν ὁ Μάρκος εἰς τὸ παιδίον, ἐνῶ τὸ ἔσφιγγεν εἰς τὸ στήθος του, ὥστε ἡ Δέσπω ἐβρίσθη εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἀνδρός της, καὶ ἐναγκαλιζομένη αὐτοῦ,

— Μὴ τὸ φανέσῃς! ἀνέκραξε.

— Διατί ὅχι; ἤρώτησεν ὁ Ἡπειρώτης μετὰ τρομαρῆς ἡρεμίας.

— Δὲν θ' ἀνοίξῃς, σκύλε γκιανούρη, ἐκραῖαν ἐξωθεν πολλὰι βορυδῶδεις φωναί, καὶ ἡ θύρα ἐσείσθη.

— Θέλεις λοιπὸν νὰ τὸν λάβωσι ζῶντα; θέλεις λοιπὸν νὰ παραδοθῇ εἰς τὰς καταχθονίους μαγείας τῆς Χάμκος καὶ τῆς κόρης της, ἐπανελάβεν ὁ Ἡπειρώτης μετὰ νέου σχήματος ἀπογνώσεως.

— Πατέρα, λυπήσου με, πατέρα. Τί σ' ἔκαμα καὶ θέλεις νὰ μὲ σκοτώσῃς; ἀνεφώνησεν ἐντρομον τὸ παιδίον.

— Ὁ θεὸς τὸν ἔσωσε σήμερον ἀπὸ τὰ θηρία τοῦ δάσους, εἶπεν ἡ μήτηρ· ἴσως τὸν σώσῃ καὶ ἀπὸ τὰ θηρία αὐτά, καὶ ἀπὸ τὴν στρίγλαν, ἥτις τὰ στέλλει. Δι' ὄνομα τοῦ θεοῦ λυπήσου τον!

— Ἀθανάσιε . . . φίλτατε Ἀθανάσιε! κλίνε, κλί-

— Ἐγὼς λοιπὸν ὄρεξιν διὰ τὴν κρεμάλαν; ἐκραῖεν ὁ Βεκτακτζής, μὲ τὴν δύσηχον ὀρεῖαν φωνήν του.

— Τοὺς ἀκούεις! εἶπεν ὁ Μάρκος, σύρων τὴν μάχαιραν ἐκ τῆς ζώνης του, καὶ συλλαμβάνων τὸν Ἀθανάσιον.

— Μὴ τὸν θανατώσῃς! ὦ! δι' ὄνομα θεοῦ μὴ τὸν θανατώσῃς! ἀνέκραξεν ἡ μήτηρ του.

νε τὴν κεφαλὴν σου. Μὴ στρέφῃς καὶ μὲ κυττάζῃς, εἶπεν ὁ δυστυχὴς πατὴρ μὲ τρέμουσαν τὴν φωνήν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς δακρυδρέκτους. Ἐπειτα δὲ, πρὶν ἢ ἡ Δέσπω προφθάσῃ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ, ὑψωσεν αἰφνιδίως τὴν μάχαιραν. Ἀλλὰ δις ὁ σίδηρος ἤγγισε τὸν τράχηλον τοῦ τέκνου του, καὶ δις ἡ δύναμις τοῦ ἐπέλιπεν.

— Ἐσώθη! ἐκραῖε τότε ἡ Δέσπω μὲ φωνὴν ἀ-

γαλλιάσεως πλήρη, καὶ ὁρμήσασα, ἐνέκλεισε τὸ παιδίον εἰς τὴν ἀγκάλῃν της.

— Εἶμαι ἀνὴρ! . . . Ἡ δουλεία καὶ ἡ πενία διέφθειραν τὴν καρδίαν μου! Ἄν ἦτον ὁ πατήρ μου, θὰ σὰς ἐρόνενε καὶ τὸ παιδίον καὶ σέ. Ἐγὼ ὅμως εἶμαι ἀνὰνδρότερος ἀπὸ τὰς ἀνὰνδρους γυναῖκες. Ὁ θεὸς κατηράσθῃ τὴν κατοικίαν αὐτήν. Γενηθήτω τὸ θέλημα τοῦ. Τὸ αἷμα τοῦ Ἀθανασίου μου θὰ βρέξῃ τῆς Χάρμης τὰς χεῖρας, εἶπεν ὁ Ἰππεύτης, ῥίπτων τὴν μάχιραν κατὰ γῆς καὶ πορευθεὶς ἠνέωξε τὴν θύραν εἰς τοὺς ἵππους.

Εἰς τὴν λάμψιν τῶν φλεγομένων δαυλῶν ἐφάνησαν τότε στίλβοντα ἐν τῷ σκότει τὰ ἐπ'ἀργυρᾷ ὅπλα τῶν Γέγων, καὶ οἱ χρυσευκέντητοι αὐτῶν ἐπενδύται, καὶ αἱ ἀργυροπέταλοι ζώναι των· διότι τὰς μελανὰς καὶ ἐχονισμένας των μηλωτὰς τὰς εἶχον ἀρῆσαι ἐπὶ τῶν ἐπιπνίων των. Ἐσπεύθησαν δὲ ὅλοι οἱ ἄγριοι, οἱ ἡλιοκκεῖς, οἱ θηριώδεις τὴν ψυχὴν καὶ τὴν ὄψιν αὐτοὶ στρατιῶται εἰς τὴν εἰσοδὸν τῆς καλύβης· ἀλλ' οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ προχωρήσῃ. Μόνος δὲ ὁ Βεκτακτῆς, πελιδνός, πάντοτε, ἥρεμος, ἀπαθὴς, τὰς δύο χεῖρας ἐν τῷ τοῦ μελανός του ἔχων μανδύου, ἵστατο εἰς τὴν φλιάν τῆς θύρας ἣν εἶχεν ἀνοίξει ὁ Βαῖας.

Ἡ δὲ τελαίπυρος Δέσπω, ὑπὸ τῆς φρίκης παρασυρομένη, μὴ οὔσα εἰς κατάστασιν νὰ συλλογισθῇ, μηχανικῶς εἰς τῆς καρδίας της τὴν ὁρμὴν ἐνδίδουσα, ἤρπασε τὸ παιδίον της, καὶ ἐγκλείουσα αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας της, ἠθέλησε νὰ κρυθῇ μετ' αὐτοῦ ὀπίσω τοῦ κιβωτίου· καὶ ὁ Βαῖας, εἰς τὸ κιβώτιον τοῦτο καθήμενος, τὴν κεφαλὴν ἔχων κεκυρῖται, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀτενεῖς καὶ εἰς τὸ ἔδαφος προσηλωμένους, ἐφάνετο ἀνκισθητῶν πρὸς πάντα τὰ περὶ αὐτόν. Ἀφ' οὗ δ' ἐπὶ τινα καιρὸν ἐθεώρησε τὴν σκηνὴν ταύτην, ὁ Βεκτακτῆς ἠρώτησε τὸν Μάρκον Βαῖαν·

— Ποῦ εἶναι ὁ υἱός σου;

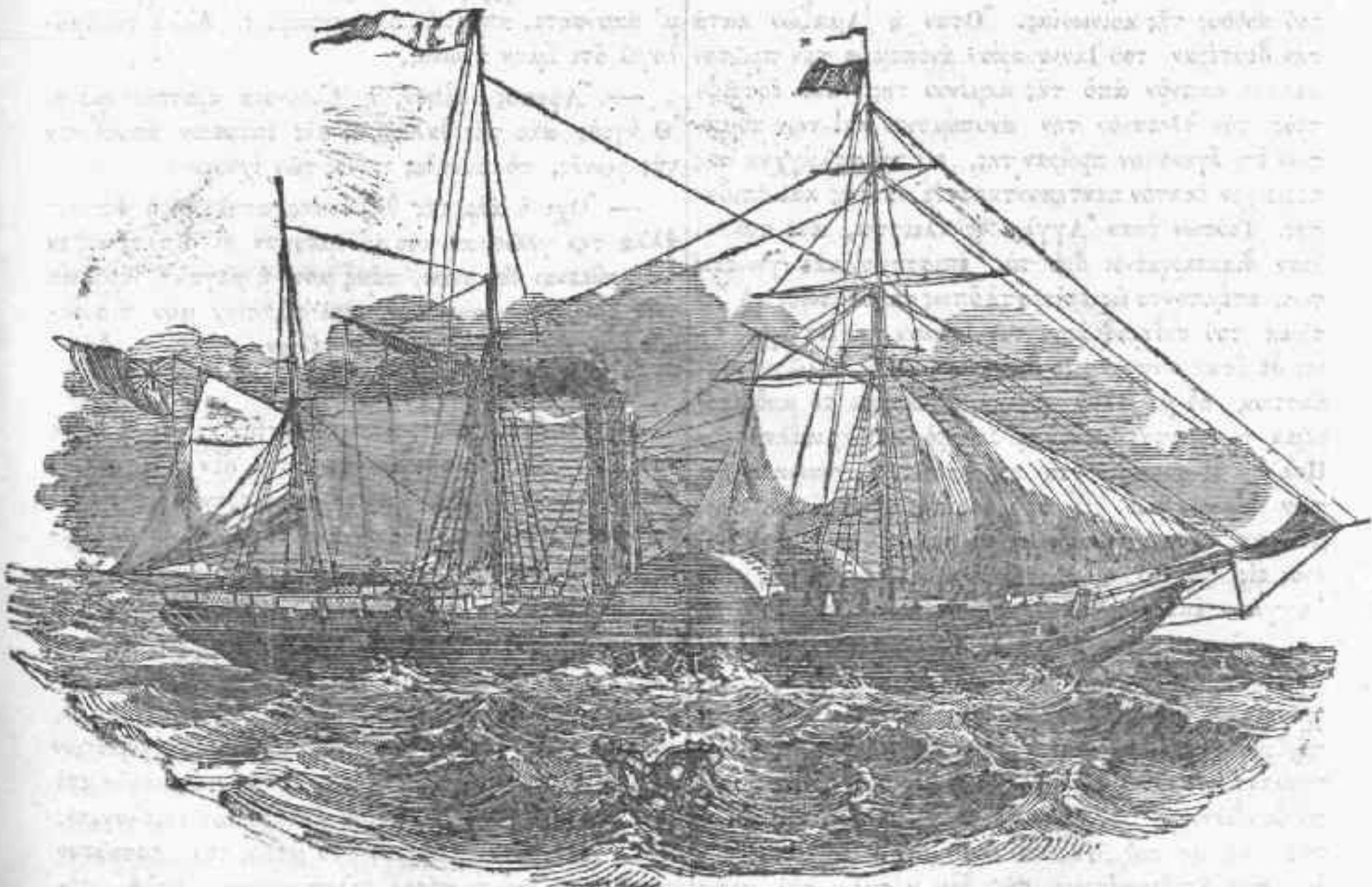
Ἄλλ' ὁ Βαῖας δὲν ἀπεκρίθη. Ὁ Βεκτακτῆς τότε εἰσῆλθε μετὰ τῶν ὁπαδῶν του, καὶ ἐν ᾧ ἡ Δέσπω, βλέπουσα ὅτι τὸ καταφύγιόν της δὲν τὴν ἐκρυπτε πλέον, ἠγέρθη, καὶ ἐζήτηε μετὰ τοῦ παιδίου ἄλλο ἄσυλον, οἱ Γέγαι ὁρμήσαντες συνέλαβον τὸν Ἀθανάσιον, καὶ ὁ Βεκτακτῆς, καθίσας αὐτὸν ἐμπρὸς του εἰς τὸ ἐρπιον, καὶ ἀδιαφορῶν διὰ τῆς μητρὸς τοῦς κροτοὺς καὶ τοῦ πατρὸς τὰς κλάδας ἀνεχώρησε μετὰ τῆς συνοδείας, ἐπιστρέφειν εἰς Τεπελέαν.

(Ἀκολουθεῖ.)

Η ΑΜΑΖΩΝ.

— 0 —

Πόσους ἀγῶνας δὲν καταβάλλουσιν, πόσην φαντασίας δαπάνην οἱ συντάττοντες διηγήματα, ὅπως ἐρεῖρωσιν ὁμοιόληθές τι τὴν πλοκήν, καὶ συγχρόνως δραματικὸν ἔχον τὸ διαφέρον! Καὶ ὅμως ποσάκις δὲν συμβαίνουναι δράματα ἀληθῆ, κατὰ πολὺ ὑπερβαίνοντα τὰς θαρραλειώτερας αὐτῶν ἐπινοίας, τὰς περιπαθεστέ-

ρας αὐτῶν συνθέσεις. Τοιοῦτο ἐν δράμα προτιθέμεθα νὰ διηγηθῶμεν διὰ βραχέων, πεπεισμένοι ὅτι ἐν αὐτῷ μετὰ συμπαθείας θέλουσιν ἰδεῖ τῆς Πανδώρας οἱ ἀναγνώσται τὴν τελευταίαν τύχην ἐνὸς φίλου αὐτῶν, ὅστις ἂν δὲν μᾶς πλανᾷ ὑπὲρ αὐτοῦ προκατάληψις, συντελεῖ πρὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου εἰς ὠφέλειαν αὐτῶν διατηρέσας.